

різні сценарії їх розгортання у часі. Це дає можливість менеджерам своєчасно оцінити ступінь ефективності наявної організаційної структури, визначити «вузькі місця» на виробництві та в каналах збуту. Прогнозний аналіз чутливості кінцевих показників роботи підприємства до різноманітних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища дозволяє уникнути їх негативного впливу на практиці.

ПОДАТКОВІ ПОРТАЛИ ЯК СКЛADOVA СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ В УКРАЇНІ

Меркулова Т. В., д.е.н., професор; Акулова Г. В.

Харківський національний університет імені В. Н. Карабіна

У рамках національних і міжнародних програм розвитку інформаційного співтовариства була, серед іншого, заявлена необхідність використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення ефективності і якості державних послуг. Ці ініціативи одержали назву «Електронний уряд» (E-Government) [1]. Процеси, що пов'язані із розвитком електронного уряду у країнах пострадянського простору, у першу чергу в Україні та Росії, є актуальною темою дискусій та важливішим напрямом діяльності державних органів [2].

Формування системи електронного уряду та її підтримки вимагає певних державних витрат, які, у кінцевому рахунку, фінансуються з податкових надходжень. В свою чергу, портали податкових органів являють собою одну з найважливіших складових e- government. Загалом існує 4 стадії розвитку електронного уряду (за методологією ООН)³

Метою даної роботи є характеристика розвитку елементів електронного уряду у сфері оподаткування на підставі порівняльного аналізу порталів податкових органів України та Росії. Відмітимо значущі особливості обох порталів, щоб згодом зробити висновок, до якої стадії розвитку електронного уряду вони належать.

Щодо інформації представленої на сайтах, способах її розміщення, та представлення додаткових послуг, зроблені наступні спостереження. На сайті російської податкової адміністрації відсутня можливість переглядати його на мовах національних меншин, що мешкають на території РФ, сайт не має навіть англійської версії. Портал української ПА можна продивлятися українською, російською та англійською мовами. Однак переключення з державної мови дещо скорочує головне меню сайту.

Слід відмітити зв'язок з сайтами інших міністерств та відомств. На сайті податкової РФ можна знайти банер для переходу на сайти: «Уряд РФ» і

³ http://www2.unpan.org/egovkb/egovgovernment_resources/Spotlights_2010.html

«Міністерство фінансів РФ». На українському сайті також можна знайти банер для переходу на сайт президента, офіційний сайт ВР, урядовий портал (єдиний веб-портал органів виконавчої влади України), антикорупційний портал, сайт Головного управління державної служби України та на інші держсайти.

Головне меню сайту ДПА України містить багато закладок та посилань на всі розділи сайту, які містять різноманітну інформацію про діяльність ДПА, її функції, права громадян щодо оподаткування та їх обов'язки. Воно розгорнуте та досить громіздке за обсягами наданої інформації. Головне меню сайту російської ПА значно коротше та організовано більш раціонально.

Звернемо увагу на те, як на відповідних сайтах організований зворотній зв'язок. На сайтах представлена інформація, щодо фізичного звернення до податкових адміністрацій. Особливістю українського сайту є те, що він має власний форум, де користувачі можуть проконсультуватися один з одним, а також отримати пояснення від службовців ДПА.

Таким чином, можна зробити висновок, що сайти, в принципі, перебувають на приблизно однаковому рівні. Кожний з них має недоліки й гідності. Головний плюс у російському сайті - це простота й раціональність в організації основного меню, де є тільки сама необхідна з погляду практики платників податків інформація й немає нічого зайвого, висока швидкість роботи сайту. Серед недоліків – відсутність версій на інших мовах і відсутність можливості електронної звітності.

Серед головних гідностей українського сайту – наявність можливості зв'язатися прямо із працівниками ДПА та задати їм питання, пояснення процедури подачі апеляції, можливість електронної звітності. Головний мінус – перевантаженість сайту другорядними послугами й інформацією.

Висновки. Згідно з класифікацією стадій розвитку електронного уряду, обидва сайти знаходяться десь між першою та другою стадією та не є прикладами успішних електронних урядів і вимагають ряду доробок і модифікацій.

Література

1. Чугунов А.В. Электронное правительство: эффективность политики внедрения информационно-коммуникационных технологий в государственное управление / Всероссийский конкурсный отбор обзорно-аналитических статей по приоритетному направлению "Информационно-телекоммуникационные системы", 2008. - 55 с.

2. Баранов А. Электронное правительство в Украине? Будет! Когда? // Зеркало недели. – 2002. – № 1.